



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

2026-YIL / SENTABR /
9-SON, IV-QISM



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 2026-yil, sentabr.
IV-qism*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixoja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golischeva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukariyeva Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARKIBIY SILJISHLAR INTENSIVLIGI VA ULARNING IQTISODIY O'SISH SIFATIGA TA'SIRI	14
Muxamedov Sanjar Husnutdin o'g'li	
KICHIK BIZNESDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI	21
Ergashev Ulug'bek Karimovich	
SOLIQ ISLOHOTLARI SHAROITIDA SOLIQ STAVKALARINING O'ZGARISHI VA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	26
Ashirbayev Odilbek Aminbayevich	
MOLIYAVIY BOSHQARUV VA LOYIHALARNI BOSHQARISH INTEGRATSIYASI: LOYIHA XARAJATLARI, MOLIYALASHTIRISH QARORLARI VA LOYIHA NATIJADORLIGI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNING KONTSEPTUAL TAHLILI	32
Abdukarimov Akbar G'anisherovich	
INVESTITSIALARNI JALB QILISHNI EKONOMETRIK BAHOLASH VA PROGNOZLASH	37
Almuradov Abdulla	
Aziza Asrorova Oybekovna	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI RAQAMLI BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	43
Nashvanov Jasur Mamat o'g'li	
QISHLOQ HUDUDLARIDA AGRAR SOHADA KREATIV TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	48
Qodirova Noiba Maxmud qizi	
TIJORAT BANKLARINING LIKVIDLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	53
Nazirov Ibrohimjon Sodiqjon o'g'li	
ECONOMIC DRIVERS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN'S GRAIN SECTOR	58
Gaffarova Sarvinoz Muzaffar qizi	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ	62
Сунатуллаева Нозима Ботир кизи	
BEHAVIORAL ECONOMICS IN PUBLIC POLICY AND BUDGET CONTROL	70
Narmanov Ulugbek	
Rahimova Hosila	
Yangiboyeva Oydin	
O'ZBEKISTON SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA BYUDJET XARAJATLARI VA MOLIYALASHTIRISH MANBALARINING 2017-2026-YILLARDAGI TRANSFORMATSIYASI	75
Abdullajonov Umidjon G'ulomjon o'g'li	
ЭКОНОМЕТРИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ИНФЛЯЦИИ И БЕЗРАБОТИЦЫ НА ТЕМПЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	81
Нагметуллаев Айдос Абатбай-улы	
TIJORAT BANKLARIDA INNOVATSION XIZMATLARNING MONETIZATSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	90
Sanayev Javohir Shavkat o'g'li	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT TANNARXINI KAMAYTIRISHDA STRATEGIK XARAJATLARNI BOSHQARISH USULLARINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	96
M.M.Muxammadaliyev	



O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH VA BOSHQARISHNING HUDUDIIY RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASI	100
Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MARKETING FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH	104
Jo'rayeva Zarina Kuntug'diyevna	
TAKRORIY VA ORALIQ OZUQA EKINLARI ASOSIDA YER YUKLAMASINI OSHIRISH – SUTCHILIK FERMER XO'JALIKLARI OZUQA BAZASINI KENGAYTIRISH ZAXIRASI.....	110
Ibodullayev Doston Sobirjon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA VOSITACHILIK MUNOSABATLARI VA MARKETING-LOGISTIKA STRATEGIYALARINI MUQOBILLASHTIRISH.....	119
Djurayev Bekzod Bekmatovich	
AGROSANOAT ISHLAB CHIQARISH RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA UNING QIYOSIY TAHLILI.....	128
Raxmonova Sarvinoz Faxriddin qizi	
G'AZNACHILIK TIZIMIDA DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	134
G'ofurov Bekzod Fayzulla o'g'li	
DAVLAT XARIDLARI TIZIMIDA BYUDJET MABLAG'LARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	142
Abduraxmonova Mahliyo Nurmamatovna	
TASHQI SAVDO FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: FISKAL NEYTRALLIK, REPATRIATSIYA VA QQS MA'MURIYATCHILIGI.....	147
Almuradov Ne'mat Abdullayevich	
ФАКТОРНЫЙ АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ АУТСОРСИНГА ИТ-УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН: ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И ДЕМОГРАФИЯ	156
Назаров Зиёвуддин Шарофиддинович	
O'ZBEKISTONDA TEMIR YO'L TURIZMINI BOSHQARISH MEKANIZMINI RIVOJLANTIRISH.....	161
Nazarov Ulug'bek Akbar o'g'li	
KICHIK BIZNESNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHDA BOJXONA MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	167
Yuldasheva Umida Sadullayevna	
O'ZBEKISTONDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	175
Normurodov U.N.	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	182
Toshnazarov Abbosbek Xayrulloevich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA BIZNES-JARAYONLARNI BOSHQARISHNI RAQAMLASHTIRISHDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR TAHLILI.....	186
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
TIJORAT BANKLARIDA TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	196
Berdiyev Nodir Raxmatovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЁТА ЗАТРАТ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	203
Ойбекова Сарвиноз Киёмовна	
ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛЬНЫХ КРИЗИСОВ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ АКТИВНОСТЬ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ИНВЕСТОРОВ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ОПЫТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	208
Хамидова Фаридахон Абдулкарим кизи	
Камилова Севара Анваровна	



GOVERNANCE CAPACITY AND GLOBAL UNIVERSITY RANKINGS IN TRANSITION ECONOMIES: A SYSTEMATIC REVIEW OF UZBEKISTAN IN COMPARATIVE PERSPECTIVE.....	220
Mukhlisa Khamidova	
O'ZBEKISTONDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT RISKLARINI SUG'URTALASH HOLATI TAHLILI VA ULARNI KOMPLEKS BAHOLASH USULLARI	229
Raximov Timur Furkatovich	
TADBIR VA KO'NGILOCHAR XIZMATLAR MARKETING STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH.....	235
Yunusov Xurshid Azamatovich	
SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN SAMARADORLIKNI BOSHQARISH TIZIMLARINING XODIMLAR XULQ-ATVORIGA TA'SIRI.....	240
Akramova Nilufar Beknazar qizi	
KO'CHMAS MULK OBYEKTLARINING BOZOR QIYMATINI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLARNI TIZIMLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	248
Fayzieva Gulnoza Abdurumonovna	
STUDY OF THE TRIBOLOGICAL PROPERTIES OF ORGANOMINERAL MATERIALS MODIFIED WITH A POLYFUNCTIONAL MODIFIER.....	254
Rustamov Mirshokhid	
Umida Ziyamukhamedova	
Elbek Turgunaliyev	
Sotvoldiev Khasanboy	
Mirjalol Abdulakimov	
Shokhjakhon Abdurakhimov	
YASHIL DAVLAT XARIDLARI ORQALI MAHALLIY SANOAT KORXONALARINI EKOLOGIK MODERNIZATSIYALASHNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	263
Abbosbek Jurayev	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA YOSHLAR O'RNI, AHAMIYATI HAMDA KASBIY FAOLIYATIDA RIVOJLANISH DRAYVERLARINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMI.....	269
Muhamedov Shavkat Rovshan o'g'li	
TOSHKENT SHAHRIDA BARQAROR URBANIZATSIYANI TA'MINLASH MUAMMOLARINI HAL ETISHNING INTEGRATSIYALASHGAN YECHIMI SIFATIDA RAQAMLI EGIZAK (DIGITAL TWIN) TEXNOLOGIYASINI JORIY ETISH	277
Salimov Sobirjon	
Xusnuddinov Fazluddin Zuxruddin o'g'li	
Inoyatxodjayev Jamshid Shuxratullayevich	
TIJORAT BANKLARINING QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDAGI OPERATSIYALARINI TASHKIL ETISHNING HUQUQIY ASOSLARI.....	290
Tillayev Xurshidjon Sulaymon o'g'li	
TIKUVCHILIK SANOATI KORXONALARINING BARQAROR RIVOJLANISHI BILAN BOG'LIQ MUAMMOLARNI TAHLIL QILISH	297
Babadjanova Nozima Abdullayevna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЭКОНОМИКИ И ЕЁ РОЛЬ В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	304
Камилова Наргиза Абдукахоровна	
WAYS OF IMPROVING MARKETING STRATEGIES IN HOTEL BRAND DEVELOPMENT: COMPLEMENTARITY BETWEEN PRACTICES, THE SEQUENCE OF STEPS AND THE LIMITS OF EXECUTION	309
Ergashev Oybek Mamarasul ugli	
ПРОБЛЕМЫ В УПРАВЛЕНИИ КРЕДИТНЫМ ПОРТФЕЛЕМ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	316
Умаров Улугбек Унарович	
XALQARO TAJRIBADA KREATIV TURIZMNING RIVOJLANISH MEXANIZMLARI.....	323
Raxmonova Nilufar Yorqinovna	



KO'CHMAS MULK OBYEKTLARINING BOZOR QIYMATINI BAHOLASHGA OID NAZARIY YONDASHUVLARNING RIVOJLANISHI VA ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	327
Yusupdjanova Nargiza Utkurovna	
MILLIY RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINING RAQOBATBARDOSHLIGI VA PUL MUOMALASI BARQARORLIGINI OSHIRISH: BAHOLASH, PROGNOZLASH, TASNIFLASH VA INTEGRATSIYA YONDASHUVLARI.....	334
Xazratkulov O'ktamjon Xikmatullayevich	
THE ROLE OF STRATEGIC MANAGEMENT IN ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	338
Nazirova Komola	
XORAZM VILOYATIDA URBANIZATSIYA SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	343
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA FERTIL YOSHDAGI AYOLLAR SALOMATLIGINI SUN'IY INTELLEKT ORQALI BOSHQARISHNING IQTISODIY ISTIQBOLLARI.....	349
Kayumova Otikaxon Odiljon qizi	
UMUMIY O'RTA TA'LIM TASHKILOTLARI BOSHQARUVI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ILG'OR XORIJIY AMALIYOTLARNING QIYOSIY TAHLILI	354
Abdinabiyeva Aziza Raximjon qizi	
O'ZBEKISTONDA BOLALI OILALARNI IJTIMOYIY QO'LLAB-QUVVATLASH KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VOSITASI SIFATIDA	359
Asomiddinova Muzayyanxon Abdurahmon qizi	
REPRESENTATION OF HUMAN EFFORT AND ACHIEVEMENT IN ENGLISH AND UZBEK PROVERBS	364
Khakimboeva Muslima Ilkhomjon qizi	
TURIZM XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNI BAHOLASH YO'NALISHLARI	370
Abdusamatova Ruhshonaxon	
XALQARO TAJRIBADA RAQAMLI BAHOLASH TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH MODELLARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	376
Muzaffarova Mohira Nuraliyevna	
MINTAQADA AGROKIMYO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI IQTISODIYOT BARQARORLIGIGA ERISHISH	381
Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
IMPLEMENTATION AND APPLICATION OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS) IN THE FINANCIAL SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN: CHALLENGES AND PROSPECTS	387
Khattabov Temurbek Muzaffar Ugli	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH) LOYIHALARIDA ASOSIY RISKLAR VA ULARNI HUQUQIY TAQSIMLASH MEKANIZMLARI: O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	393
Ochilov Jaloliddin Yusufjon o'g'li	
BANK TIZIMIDA ESG OMILLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	403
Xoliyorov Murod Qahramon o'g'li	
Iskandarov Murod Luqmanovich	
КЛЮЧЕВЫЕ ФАКТОРЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНКЛЮЗИВНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	412
Холбаев Нодирбек Баходирович	
BYUDJET XARAJATLARI TARKIBI VA INSON KAPITALIGA INVESTITSIYA INTENSIVLIGINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON MISOLIDA KORRELYATSION-REGRESSION TAHLIL	416
Temirov Muhammad Maxmud o'g'li	



IZOTROP STERJEN UCHUN BOG'LIQ DINAMIK TERMOPLASTIK MASALANI SONLI YECHISHDA CHIZIQLASHTIRISH USULLARI VA AYIRMALI SXEMALARNING QIYOSIY TAHLILI	423
Raxmatullayeva Gulshoda Ilhom qizi	
Ibodullayev Jaxongir Maxammadi o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK MAHSULOTLARI VA XIZMATLARINING SAMARALI RIVOJLANISHINI AMALGA OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	432
Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich	
To'rayev Shavkat Shuxratovich	
Berdiboyev Oltinboy Abdiboqi o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	440
Pardayev To'liqin Nasirovich	
Xamidov Sherzod Gafurjonovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVATSION JARAYONLARNI BOSHQARISHNING IQTISODIY MOHIYATI VA AHAMIYATI.....	446
Shukurullayeva Saida Baxtiyarovna	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA SANOAT KORXONALARI RIVOJLANISHINI SAMARALI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	452
Boratov Baxtiyor Sayfullayevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING IQTISODIY MOHIYATI, MAQSADI VA VAZIFALARI	460
G'.G'. Shermatov	
A. Yunusov	
TIJORAT BANKLARIDA INFRATUZILMAVIY INVESTITSİYALARNI LIKVIDLIK VA KAPITAL IMKONIYATLARI BILAN MUVOFIQLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	465
Xojanov Baxadir Omirbayevich	
IMPROVING THE METHODOLOGY OF MARKETING COMMUNICATIONS MANAGEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY.....	471
Hojiyeva Iroda Avezovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI KLASSTERLASH ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	475
Rabbimov Abror Mehridin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ART-TURIZMNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA XIZMATLAR BOZORINING TASHKILIY-IQTISODIY HOLATI TAHLILI	481
Isakdjanova Munajat Inog'omovna	
IMPROVING THE PRACTICE OF COMBATING THE LEGALIZATION OF PROCEEDS FROM CRIME IN COMMERCIAL BANKS	487
Abdiev Shakhboz Sayitmurodovich	
DIRECTIONS FOR ORGANIZATION OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING OF PROFIT IN ECONOMIC ENTITIES.....	494
Pardaeva Shakhnoza Abdinabievna	
ВЛИЯНИЕ УСКОРЕНИЯ РЕАЛИЗАЦИИ ИМУЩЕСТВА, ПРИНЯТОГО НА БАЛАНС БАНКОВ В СЧЁТ ЗАДОЛЖЕННОСТИ, НА БАНКИ И ЭКОНОМИКУ	498
Туймuroдов Фирдавс Файзулло угли	
RESPUBLIKA TURIZM SOHASIDA DXSHNI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI SHAKLLANTIRISH TENDENSIYALARI.....	504
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
TOSHKENT SHAHRIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	508
Daurova Gulnoza Usan Qizi	



IQTISODIYOTNI YASHIL INNOVATSIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	514
Razakova Barno Sayfiyevna	
RASMIY INSTITUTLARNING YO'QLIGI VA NORASMIY MOSLASHUV: QUYI ZARAFSHONDA SUG'ORISH SUVINI BOSHQARISH AMALIYOTI (223 TA FERMER XO'JALIGI MISOLIDA).....	523
Tursunkulov Uktam	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ QARZDORLIGINI KAMAYTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: RAQAMLI UNDIRISH, FISKAL OCHIQLIK VA SOLIQ INTIZOMINI RAG'BATLANTIRISH.....	529
Mirpo'latov Jahongir Muzapparovich	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHNI RAQAMLI MONITORING QILISH INDIKATORLARINI TANLASH VA VAZNLASHNING KO'P MEZONLI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	535
Qozaqova Munajat Sharifjanovna	
KLEYSTOGAM GUL TIPIGA EGA BO'LGAN G'O'ZA NAVLARI VA DURAGAY KOMBINATSIYALARIDA QIMMATLI XO'JALIK BELGILARINING IRSIYLANISH XUSUSIYATLARI	543
Asamatdinov Qalila Amirovich	
GURUH KORXONALARIDA DAROMADLARNI KONSOLIDATSIYALASHGAN MOLIVAVIY HISOBOTDA AKS ETTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY MASALALARI	547
Davronova Dilnoza Damirovna	
O'ZBEKISTON SUG'URTA, MIKROSUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISHI, HOZIRGI HOLATI, MUAMMOLAR VA KO'RSATKICHLARI TAHLILI.....	553
Ravshanova Mohinur Urolovna	
INVESTITSIYA FAOLIGINING HUDUDIY DIFFERENSIATSIYASI VA UNING IQTISODIY FAOLIKKA TA'SIRI	558
Musinov Zokir Raxmonovich	
HUDUDIY TURIZMDA ESG TAMOIYLLARINI JORIY ETISHNING PROGNOZ PARAMETRLARI VA SAMARADORLIGI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)	566
Maxmudova N. U.	
KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASHDA RISKNI QATLAMLI TAQSIMLASH MODEL VA UNING STRESS-TESTI: O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	573
Xo'jamov Mirsodiq Abdullayevich	
AKADEMIK LITSEYLAR MOLIVAVIY FAOLIYATIDA DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATINING AMALGA OSHIRILISHI.....	578
Kariyev Maxmudjon Ganiyevich	
SANOAT KORXONALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI MOLIVAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	587
Buranbayeva Shoira Rustamovna	
"O'ZBEKINVEST" EKSPORT-IMPORT SUG'URTA KOMPANIYASIDA SUG'URTALASH JARAYONI VA SUG'URTA PORTFELI SAMARADORLIGINING TAHLILI	595
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
NUKUS SHAHRI KO'P XONADONLI TURAR-JOY BINOLARINING KAPITAL JAMG'ARMASIDAN FOYDALANISH IQTISODIY SAMARADORLIGINI ANIQLASH USLUBLARI	601
Tajeddinova Elmira Azatovna	
INNOVATSION EKOTIZIMNI SOLIQ IMTIYOZLARI ORQALI QO'LLAB-QUVVATLASH SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODIKASI	606
Turg'unov Behzodbek Abdurasul o'g'li	
Karimov Muzaffar	
Maraimova Umida	
INKLYUZIV OLIY TA'LIM SHAROITIDA IJTIMOYIY MARKETINGNI REJALASHTIRISH	



METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	611
Shoyev Alim Xalmuratovich	
BANK OPERATSIYALARIDA JINOIY DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISH XAVFINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	617
Rustamov Sunnatillo Rustamovich	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONIDA JAMOATCHILIK ISHTIROKI: IMKONIYATLAR, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	625
Saparov Ilyos Xudaymuratovich	
LOGISTIKA XARAJATLARI HISOBINI TASHKIL ETISHNING USLUBIY MASALALARI.....	630
Rashidov Uchqun Ro'zimurod o'g'li	
IMPROVING BANK FINANCING MECHANISMS FOR THE CREATIVE SECTOR OF UZBEKISTAN.....	635
Kamila Rustamovna Ermanova	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATI VA MUAMMOLI KREDITLAR DINAMIKASI.....	643
Olimova Qizlarxon To'ra qizi	
OLIY TA'LIM TASHKIOTLARIDA MOLIYAVIY RESURLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	650
Alimdjanov Farrux Sunnatovich	
DAVLAT XARIDLARIDA INTELLEKTUAL SKORING VA SHARTNOMA MOLIYALASHTIRISHNING INTEGRATSIYALASHGAN MEXANIZMI	655
Axmedjanov Sardorbek	
HUDUDIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNING PANEL REGRESSIYA TAHLILI	660
Xaitova Rushana O'ktamovna	
HUDUDLARNING IQTISODIY O'SISH SIFATINI DEKOMPOZITSIYALASH VA BAHOLASHNING EKONOMETRIK-STATISTIK USLUBIYOTI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	665
Turayev Baxtiyor Ergashevich	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINING TARKIBIY TUZILMASI VA BAHOLASH MEZONLARI	671
Berdimurotov Adxam Xayrulla o'g'li	
ТЕОРЕТИКО-НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ПОВЫШЕНИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА В СФЕРЕ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	675
Алламуратова Гульчебра Махсетбаевна	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA YER VA MOL-MULK SOLIQLARINING FISKAL SALOHİYATINI OSHIRISH	682
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
QURILISH TASHKIOTLARIDA SIFATNI UZLUKSIZ OSHIRISHNING INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARUV MEXANIZMI	688
Buriyev Xakim Toshimovich	
Usmanov Ilxom Achilovich	

QURILISH TASHKIOTLARIDA SIFATNI UZLUKSIZ OSHIRISHNING INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARUV MEXANIZMI



Buriyev Hakim Toshimovich
Samarqand davlat texnika universiteti
“Biznesni boshqarish” kafedrası
professori, i.f.d.
ORCID: 0009-0005-9093-3844
Email: buriyev.xakim@sdtu.uz



Usmanov Ilxom Achilovich
Samarqand davlat texnika universiteti
“Biznesni boshqarish” kafedrası
professori v.b., t.f.n.
ORCID: 0009-0004-4744-1775
Email: ilxomusmanov1955@gmail.com

Annotatsiya: Tezisdá qurilish tashkilotlarida sifatni alohida nazorat tadbirlari majmui sifatida emas, balki nuqsonlarning oldini olish, boshqaruv jarayonlarini uzluksiz takomillashtirish va raqobat muhitidan olinadigan axborot asosida qayta aloqa hosil qiluvchi yagona boshqaruv sikli sifatida tashkil etish masalasi yoritilgan. Ilgari taklif etilgan nuqsonlarni oldini olish, sifat menejmentini uzluksiz rivojlantirish va raqobatbardoshlik monitoringi mexanizmlari mazmunan birlashtirilib, sifatni uzluksiz oshirishning integratsiyalashgan boshqaruv mexanizmi shakllantirilgan. Mexanizmning bosqichlari, boshqaruv vositalari va kutiladigan natijalari tizimlashtirilgan.

Kalit soʻzlar: qurilish sifati, sifat menejmenti, nuqsonlarning oldini olish, uzluksiz takomillashtirish, monitoring, raqobatbardoshlik, qayta aloqa, boshqaruv mexanizmi.

Аннотация. В тезисе управление качеством в строительных организациях рассматривается не как совокупность разрозненных контрольных мероприятий, а как единый управленческий цикл, объединяющий предупреждение дефектов, непрерывное совершенствование процессов и обратную связь на основе мониторинга конкурентной среды. Содержательно интегрированы ранее предложенные механизмы предупреждения дефектов, непрерывного развития менеджмента качества и мониторинга конкурентоспособности. Систематизированы этапы интегрированного механизма, инструменты управления и ожидаемые результаты его применения.

Ключевые слова: качество строительства, менеджмент качества, предупреждение дефектов, непрерывное совершенствование, мониторинг, конкурентоспособность, обратная связь, механизм управления.

Abstract. The thesis considers quality management in construction organizations not as a set of separate control measures, but as an integrated management cycle combining defect prevention, continuous process improvement and feedback based on competitive-environment monitoring. Previously proposed mechanisms of defect prevention, continuous quality-management development and competitiveness monitoring are integrated into a single framework for continuous quality improvement. The stages of the mechanism, management tools and expected results are systematized.

Keywords: construction quality, quality management, defect prevention, continuous improvement, monitoring, competitiveness, feedback, management mechanism.



KIRISH

Qurilish mahsuloti sifati korxonaning bozor mavqei, buyurtmachi ishonchi va ishlab chiqarish natijalariga bevosita ta'sir qiluvchi asosiy omillardan biridir. Shu sababli sifatni boshqarish masalasi nafaqat yakuniy nazoratni, balki nuqsonlarning oldini olishga qaratilgan sharoitlarni shakllantirish, jarayonlarni muntazam takomillashtirish hamda tashqi raqobat muhitidagi o'zgarishlarni boshqaruv qarorlariga samarali integratsiya qilishni ham qamrab olishi lozim.

Mamlakatimizda qurilishda sifatni oshirish masalasiga hukumat darajasida e'tibor qaratilmoqda va qurilish tashkilotlarida sifat menejmenti tizimini yanada rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlar shakllanmoqda. Qurilish tarmog'ini modernizatsiya qilish va sifat nazoratini takomillashtirish bo'yicha belgilangan vazifalar sifat menejmentini tizimli ravishda rivojlantirish hamda uning samaradorligini oshirish uchun yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda [1–3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Sifat menejmenti nazariyasida U. Shuxart, E. Deming, F. Krossbi, J. Juran, A. Feygenbaum va boshqa olimlar tomonidan shakllantirilgan yondashuvlar sifatni yakuniy mahsulotni tekshirishdan jarayonlarni boshqarish va uzluksiz takomillashtirish bosqichiga olib chiqdi [4]. Qurilish sohasiga tatbiq etilganda esa mazkur yondashuvlar ishlab chiqarishning hududiy tarqoqligi, ko'p bosqichliligi, loyiha hujjatlariga bog'liqligi, material va mehnat resurslari sifatining natijaga kuchli ta'siri kabi xususiyatlarni hisobga olishi kerak. Shu jihatdan qurilish tashkilotlarida sifatni oshirish uchun alohida tadbirlar emas, o'zaro bog'langan boshqaruv mexanizmi zarur bo'ladi [5–7].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlarni guruhlash, tizimli, axborot-mantiqiy va iqtisodiy-matematik modellash, tahlil va sintez, ekspertlar so'rovi va qiyosiy tahlil kabi usullardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Amaldagi qurilish amaliyotida sifatni ta'minlash jarayonida ish bajarilishining turli bosqichlarida tegishli baholash va nazorat tadbirlarini amalga oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv nuqsonlarni barvaqt aniqlash va ularni samarali boshqarish, xarajatlar hamda muddatlardan oqilona foydalanish, shuningdek, resurslar samaradorligini oshirish imkonini beradi. Shu sababli sifatni boshqarishning markaziy nuqtasini nazorat bilan bir qatorda profilaktik yondashuvga ham yo'naltirish maqsadga muvofiq. Nuqsonlarning oldini olish tizimi uchta tayanch blokka ega: tamoyillar, zarur shart-sharoitlar va tashkiliy elementlar. Tamoyillar bajaruvchini ish mazmuni bilan to'liq tanishtirish, ish joyi va mehnat operatsiyasini zarur vositalar bilan ta'minlash, yozma hujjatlar asosida ishlarni tashkil etish, sifatli materiallardan foydalanish va ishlarning belgilangan tartibda yakunlanishini ta'minlash talablarini bir tizimga keltiradi. Bu talablar nazoratning profilaktik va rivojlantiruvchi xususiyatlarini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Mazkur profilaktik yondashuvning samarali ishlashi uchun tahliliy ma'lumotlar, aniq o'lchanadigan sifat rejasini va baholash uslubi muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, nazorat subyektlari va obyektlarining aniq belgilanishi, qo'llanadigan nazorat usullarining yagona talqinda amalga oshirilishi hamda ishonchli axborot bazasining shakllantirilishi sifatni boshqarish samaradorligini oshiradi. Axborotning to'liqligi, tasniflanganligi va miqdoriy ifodalanganligi keyingi boshqaruv qarorlarining sifatini belgilashga xizmat qiladi. Demak, nuqsonlarning oldini olish bosqichi texnik nazorat bilan bir qatorda axborot, mas'uliyat va jarayon intizomini o'z ichiga olgan tashkiliy-iqtisodiy mexanizm sifatida namoyon bo'ladi.

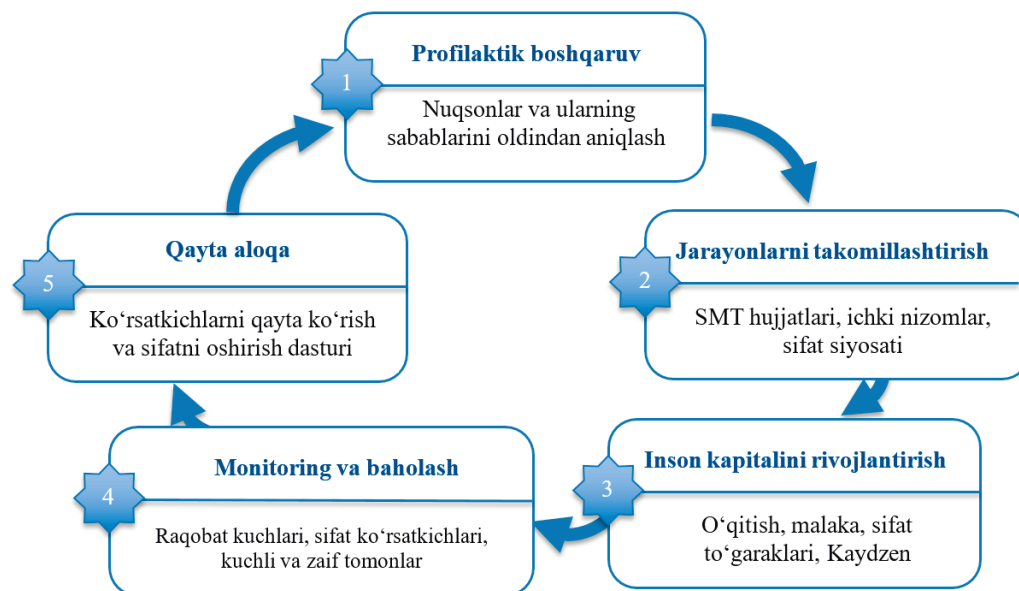
Nuqsonlarning oldini olish bilan bir qatorda, uzoq muddatli sifat natijalarini ta'minlashda sifat menejmentini uzluksiz rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Qurilish tashkilotida sifat menejmenti erishilgan natijalarni mustahkamlash bilan birga, yangi talablarni shakllantiradigan va rivojlanib boradigan uzluksiz jarayon sifatida tashkil etilishi lozim. Sifat menejmentini uzluksiz rivojlantirishda uch yo'nalish ustuvor ahamiyatga ega: tizim faoliyatini takomillashtirish, inson kapitalini rivojlantirish va raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini rivojlantirish. Tizim faoliyatini takomillashtirish sifat menejmenti hujjatlari, ichki nizomlar, texnologik va boshqaruv jarayonlari hamda sifat siyosatini muntazam ravishda takomillashtirishni nazarda tutadi. Inson kapitali yo'nalishi esa o'qitish, malaka oshirish, sifat to'garaklari, Kayden tamoyillari va rag'batlantirish mexanizmlarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi.

Uzluksiz rivojlantirishning uchinchi yo'nalishi raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini boshqarish bilan bog'liq. Qurilish tashkiloti o'z sifat ko'rsatkichlarini faqat ichki me'yorlarga nisbatan emas, balki raqobat muhitidagi



talablar, buyurtmachi kutishlari va bozordagi yetakchi amaliyotlar bilan taqqoslashi zarur. Shu nuqtada monitoring tizimi sifat menejmentining qayta aloqa mexanizmiga aylanadi. Raqobat kuchlari tahlili, tashkilotning kuchli va zaif tomonlarini baholash, raqobat ko'rsatkichlari tizimini shakllantirish hamda ularni davriy ravishda qayta ko'rib chiqish sifatni oshirish dasturiga yangi vazifalarni kiritish imkonini beradi.

Yuqoridagi yo'nalishlarni yagona mantiqqa birlashtirish natijasida qurilish tashkilotida sifatni uzluksiz oshirishning integratsiyalashgan boshqaruv mexanizmi shakllanadi. Ushbu mexanizm har bir bosqich keyingi bosqich uchun axborot va boshqaruv vazifasini yaratadi, monitoring esa jarayonni boshiga qaytaruvchi teskari aloqa rolini bajaradi (1-rasm).



1-rasm. Qurilish tashkilotida sifatni uzluksiz oshirishning integratsiyalashgan boshqaruv mexanizmi¹

Taklif etilayotgan mexanizmning muhim farqi shundaki, sifatni oshirish jarayoni bir martalik chora-tadbir sifatida emas, takrorlanuvchi boshqaruv sikli sifatida ko'riladi. Birinchi bosqichda nuqson ehtimoli ish boshlanishidan oldin kamaytiriladi. Ikkinchi bosqichda aniqlangan kamchiliklar sabab bo'lgan ichki jarayonlar, hujjatlar va qoidalar takomillashtiriladi. Uchinchi bosqichda bu o'zgarishlarni amalga oshiradigan xodimlarning bilim, ko'nikma va mas'uliyati rivojlantiriladi. To'rtinchi bosqichda ichki natijalar raqobat muhiti va sifat ko'rsatkichlari bilan solishtiriladi. Beshinchi bosqichda esa monitoring natijalari ko'rsatkichlarni qayta ko'rib chiqish va yangi sifatni oshirish dasturini ishlab chiqishga asos bo'ladi. Shundan so'ng sikl yangi, yuqoriroq sifat talablari bilan qayta boshlanadi.

Integratsiyalashgan mexanizmning amaliy qo'llanishi boshqaruv vazifalarini aniq bosqichlarga ajratish imkonini beradi. Har bir bosqich uchun alohida vosita va kutiladigan natijani belgilash jarayonni nazorat qilinadigan va baholanadigan holatga keltiradi (1-jadval).

1-jadval.
Sifatni uzluksiz oshirish mexanizmining bosqichlari va natijalari²

Bosqich	Asosiy boshqaruv vositalari	Kutiladigan natija
Profilaktik boshqaruv	Sifat rejasi, loyiha va texnologik hujjatlar, nazorat xaritalari	Nuqson ehtimolini ish boshlanishidan oldin kamaytirish
Jarayonlarni takomillashtirish	SMT hujjatlari, ichki nizomlar, jarayonlar va sifat siyosatini qayta ko'rish	Tizimdagi takrorlanuvchi sabablarni bartaraf etish
Inson kapitalini rivojlantirish	O'qitish, malaka oshirish, sifat to'garaklari, Kaydzen, rag'batlantirish	Mas'uliyat, malaka va sifat madaniyatini oshirish
Monitoring va baholash	Raqobat kuchlari tahlili, sifat va raqobatbardoshlik ko'rsatkichlari	Tashqi va ichki o'zgarishlarni o'z vaqtida aniqlash
Qayta aloqa	Ko'rsatkichlarni qayta ko'rish, sifatni oshirish dasturi	Yangi vazifalar va yuqoriroq sifat mezonlarini shakllantirish

1 Manba: mualliflar ishlanmasi.

2 Manba: mualliflar ishlanmasi.



Jadvaldan ko'rinadiki, sifatni uzluksiz oshirishning natijadorligi faqat nazorat xizmatining faoliyatiga bog'lanmaydi. Profilaktik boshqaruv ishlab chiqarish bo'linmalari va loyiha-texnologik xizmatlar bilan, jarayonlarni takomillashtirish rahbariyat va sifat bo'limi bilan, inson kapitalini rivojlantirish esa xodimlarni boshqarish tizimi bilan uzviy aloqada ishlaydi. Monitoring bosqichida marketing va iqtisodiy tahlil ma'lumotlari sifat menejmenti qarorlariga kirib keladi. Shu tariqa sifat korxonaning bitta funksional bo'linmasi masalasi emas, balki tashkilotning umumiy boshqaruv tizimiga singdirilgan vazifaga aylanadi.

Mexanizmni amaliyotga joriy etishda "sifat bo'yicha axborot oqimi" alohida ahamiyat kasb etadi. Nuqsonlar, rad etilgan ishlar, qayta bajarish holatlari, material sifatiga oid ma'lumotlar, buyurtmachi e'tirozlari va nazorat natijalari yagona axborot bazasida jamlanishi lozim. Ushbu ma'lumotlar faqat hisobot uchun emas, balki sabablarni aniqlash, takroriy muammolarni guruhlash va yangi profilaktik choralarga asos bo'lishi kerak. Axborot bazasining to'liqligi va raqamli ifodalanishi boshqaruv qarorlarini subyektiv baholashdan dalillarga asoslangan boshqaruvga o'tkazadi.

Integratsiyalashgan mexanizmni inson omili ham markaziy o'rinni egallaydi. Qurilish jarayonida ko'plab operatsiyalar ijrochining malakasi, intizomi va texnologik talablarni tushunish darajasiga bog'liq. Shu sababli xodimni faqat ko'rsatma ijrochisi sifatida emas, sifatni shakllantiruvchi subyekt sifatida ko'rish zarur. Sifat to'garaklari, kasbiy o'qitish va Kaydzen elementlari xodimlarning kichik, ammo muntazam takomillashtirish tashabbuslarini boshqaruv jarayoniga kiritish imkonini beradi. Rag'batlantirish tizimida esa faqat hajm va muddat emas, nuqsonsiz bajarilgan ish, qayta ishlashlarning kamayishi va takomillashtirish tashabbuslari kabi ko'rsatkichlarni ham hisobga olish maqsadga muvofiq.

Monitoring blokining kiritilishi mexanizmning tashqi muhit bilan uzviy aloqada ishlashini ta'minlaydi. Qurilish bozorida buyurtmachi talabi, raqobatchilar takliflari, texnologiyalar va sifat mezonlari muntazam ravishda rivojlanib boradi. Korxonaning sifat tizimini ichki standartlar bilan bir qatorda bozor talablari asosida ham takomillashtirib borish uning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Raqobatbardoshlik monitoringi esa sifat ko'rsatkichlarini tashqi muhit bilan solishtirish, mavjud imkoniyatlarni aniqlash hamda sifat siyosatini zamonaviy talablar asosida yangilash imkonini beradi. Shu jihatdan monitoring mexanizmning yakuniy bosqichi sifatida emas, balki yangi boshqaruv siklining boshlanish nuqtasi sifatida namoyon bo'ladi.

Taklif etilayotgan yondashuvni bosqichma-bosqich joriy etish maqsadga muvofiq. Dastlab qurilish tashkilotida sifat bo'yicha ma'lumotlar tarkibi va mas'ullar aniqlanadi, mavjud jarayonlar va ularning natijalari tizimlashtiriladi. Keyingi bosqichda sifat rejasi, nazorat xaritalari va ichki hujjatlar zamonaviy talablar asosida takomillashtiriladi. Shundan so'ng xodimlarni o'qitish va sifatni yaxshilash tashabbuslarini rag'batlantirish mexanizmlari rivojlantiriladi. Keyingi bosqichda raqobatbardoshlik ko'rsatkichlari va monitoring tartibi joriy etilib, olingan natijalar asosida sifatni oshirish dasturi muntazam yangilanadi. Bunday ketma-ketlik tashkilotning mavjud boshqaruv tizimi bilan uyg'un holda yangi mexanizmni samarali joriy etish imkonini beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Umuman olganda, qurilish tashkilotida sifatni uzluksiz oshirish nuqsonlarni aniqlash yoki yakuniy mahsulotni tekshirish bilangina cheklanmasligi kerak. Sifatni barqaror oshirish uchun profilaktik boshqaruv, ichki jarayonlarni takomillashtirish, inson kapitalini rivojlantirish, raqobatbardoshlik monitoringi va qayta aloqani yagona boshqaruv sikliga birlashtirish zarur. Taklif etilgan integratsiyalashgan mexanizmning ilmiy-amaliy ahamiyati shundaki, u sifat menejmentining texnik, tashkiliy va iqtisodiy jihatlarini o'zaro bog'laydi va erishilgan natijani keyingi takomillashtirish vazifasiga aylantiradi. Natijada sifatni boshqarish reaktiv nazoratdan profilaktik va rivojlanuvchi boshqaruv tizimiga o'tadi.

Amaliy jihatdan ushbu mexanizm qurilish tashkilotlariga: nuqson va qayta ishlashlarni kamaytirish; mas'uliyat va nazorat chegaralarini aniq belgilash; sifat bo'yicha ishonchli axborot bazasini yaratish; xodimlarning sifatga daxldorligini oshirish; raqobat muhiti o'zgarishlarini sifat siyosatiga tezkor kiritish; hamda sifatni oshirish dasturlarini uzluksiz yangilab borish imkonini beradi. Shu bois mexanizmni qurilish korxonalarning amaldagi sifat menejmenti tizimiga bosqichma-bosqich integratsiya qilish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmoni // URL: <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. O O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi qurilish tarmog'ini modernizatsiya qilish, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2021 — 2025-yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida" PF-6119-son Farmoni // URL: <https://www.lex.uz/uz/docs/-5130468>



3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-noyabrdagi "Qurilish sohasini davlat tomonidan tartibga solishni takomillashtirish qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5577-son Farmoni // <https://lex.uz/ru/docs/-4060063>
4. Деминг Э. Менеджмент нового времени: Простые механизмы, ведущие к росту, инновациям и доминированию на рынке. – М.: Альпина Пабlishер, 2019. – 192 с.
5. Бузырев В.В., Юденко М.Н. Управление качеством в строительстве: учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2018. – 198 с.
6. Буриев Х.Т., Усманов И.А. Повышение качества строительства в Республике Узбекистан // Россия: тенденции и перспективы развития. – 2022. – 17-1. – С. 363–371.
7. Буриев Х.Т., Усманов И.А. Пути совершенствования организационно-экономического механизма повышения качества строительства: монография. – 2020.



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 9/4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
